

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ
Κ. ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΔΕΩΝ

Ἡ Κωνσταντινούπολις δικαίως ἀπεκλήθη ἡ βασιλεῖς τῶν πόλεων, ὄχι μόνον διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἱστορικὴν σημασίαν, ὄχι μόνον διὰ τὴν περίβλεπτον αὐτῆς γεωγραφικὴν θέσιν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν αὐτῇ ἐγεννήθησαν καὶ διέπρεψαν τοσοῦτοι λογάδες τοῦ Γένους, τοσοῦτοι φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας ἐπιφανεῖς καὶ τοσοῦτοι τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἱεροφάνται. Ἐκεῖ παρά τὰς ἀνθοπνεύστους τοῦ Βοσπόρου ἀκτὰς ἡ ποίησις τῆς Νέας Ἑλλάδος ἐγεννήθη, ὡς λέγει ὁ ἀείμνηστος Ἀλέξανδρος Σούτσος, ἦν ἐλάμπρυνεν, οὗτος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Παναγιώτου, ὁ Τανταλίδης, ὁ Ἀθανάσιος Χριστόπουλος, ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς καὶ ἄλλοι διαπρεπεῖς ποιηταὶ καὶ λογογράφοι, καὶ διαπρεπεῖς τῶν ἑλληνίδων Μουσῶν θεράποντες. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπῆρχον ὡσαύτως καὶ σπουδαιότατα ἐκπαιδευτήρια, ἐν οἷς ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολὴ ἢ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος. Ἐκεῖ εἰς τὸ πάλαι ποτε Βυζάντιον συνεκεντρώθη ὅλη ἡ εὐγένεια τῆς Φυλῆς, οἱ ἀπαράμιλλοι τῆς φιλογενείας χρυσάετοι, οἱ ἐνθουσιῶντες πατριῶται τῆς ἑλληνικῆς Φυλῆς. Μεταξὺ τῶν λογάδων τοῦ Γένους συναριθμεῖται καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις ἤδη διατρίβων πολιδὸς συγγραφεὺς, ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μανουὴλ Γεδεῶν, ὃν ὁμοφώνως ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐξελέξατο ἐταῖρον αὐτῆς. Ὁ ἐπιφανὴς Ἕλληνας ἐτίμησε τὸ ἀξίωμα τοῦ Χαρτοφύλακος διὰ τῆς ἐργκίτου αὐτοῦ ἐργασίας, τῶν πολυτίμων γνώσεών του, τοῦ πατριωτισμοῦ του τῶν μεγάλων του ἐν γένει φυσικῶν καὶ ἐπικτήτων ἀρετῶν. Ἐσπούδασεν ἐν τῇ περιωνύμῳ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ ἐν ἣ ἐδιδάχθη ἀπὸ τοῦ 1863—1869, σχολάρχην ἔχων τὸν Ἀλέξανδρον Λάσκαρην καὶ ἄλλους φωτεινοὺς μύστας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων. Ὡς Μέγας Χαρτοφύλαξ πολιτίμους προσήνεγκε τοῖς Πατριαρχείοις ὑπηρεσίας καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς Πατριαρχίας Ἰωκείμ τοῦ Γ' καὶ ἡ φήμη αὐτοῦ ὡς λογίου ἀνδρὸς ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἄλλ' ὅ,τι κυρίως τὸν εἴλκυεν ἦτο ἡ πρὸς τὸ συγγράφειν ἔφεσις. Πλήρης ἑλληνικῆς παιδείας, ἣς τὰ νάματα ἐποτίσθη ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, μετέχων ἅμα καὶ θεολογικῆς μορφώσεως, ἐξεπόνθησε περίπυστα ἔργα, ἰδίως ἱστορικά, ἐν οἷς καὶ ἀνθηρότης ὕφους, καὶ δύναμις ἐκφράσεως καὶ γλαφυρότης καὶ καλλιέπεια. Πολύτιμα βιβλία, ὕλης ἱστορικῆς, μονογραφίαι καὶ διατριβαὶ καὶ ἄρθρα ἐν ἐφημερίσιν, ἀποτελοῦσι βεβαίως μίαν ὀγκώδη ἐργασίαν τοῦ ὀτρηροῦ τούτου συγγραφέως, καὶ θὰ παραμείνωσιν ὡς μνημεῖα πνευματικὰ μεγάλης σημασίας καὶ βαρύτητος.

Τοῦ κ. Γεδεῶν ἔχομεν ἤδη ὑπ' ὄψιν τὸ πρῶ-

